

Genomförda aktiviteter Våren 2024

Resor våren 2024

ESU tillsammans med SPF-föreningarna i Eskilstuna var på Dramaten i Stockholm 13 april för att se den klassiska Tolvskillingsoperan

Dramaten har byggt om sin stora scen till ett mondänt café, fyllt av gäster. På scenen finns en stor orkester och framför orkestern är bord utspridda där skådespelarna sitter och till höger finns en bar. Spelet

riktar sig enbart utåt mot publiken. Skådespelarna har vissa roller men de går också in i andra roller. Ibland går någon skådespelare fram närmare mot publiken och sjunger en sång eller berättar vad scenen ska handla om. På så sätt skapas föreställningen av att vi ser en revy, inte vanlig teater. Sånginsatserna var av väldigt olika nivå, några av skådespelarna har fina röster, andra pratsjög mer. I vissa partier-duetter och körer var också hörbarheten inte helt okej. Något som fungerade väldigt väl var samspelet mellan alla skådespelare och musiker. Det var uppenbart att ensemblen genomfört föreställningen många gånger. Individuellt skickliga sångprestationer, en välspelade orkester samt oväntad scenografi bidrog till att publiken lämnar föreställningen klart berörd och med många funderingar. Som alltid på våra resor, bra och hjälpsam chaufför och utmärkt förtäring i bussen. Tack Linda från Resekompaniet för de goda snittarna som avnjöts med utsikt från Norr Mälarstrand mot Söders höjder
Text och foto: Sven Andréason

Resa till OD:s vårkonsert i Uppsala

Söndagen den 21 maj steg 42 ESU-medlemmar ombord på bussen för färd mot ungdomens och vårens stad Uppsala. Ungdomliga personer var det ingen brist på men våren hade visst gått vilse – 1 grad, isande nordavvind och några snöflingor då och då. Bussen var från Resekompaniets nya bussbolag, Norling buss i Nora och också med ny chaufför, Henrik. Färden gick först till Strängnäs där några deltagare steg på och sedan vändes nosen mot norr och Gamla Uppsala där lunchen serverades på Odinsborg, en imponerande

byggnad i nationalromantisk stil från 1899 alldeles intill de berömda kungshögarna. Många berömde den goda lunchen som bestod av sallad med hembakt bröd och färskost, wallenbergare med whiskeycheddar- och potatismos, lökfrästa ärtor, rårörda lingon och brynt smör och förstas kaffe och småkakor. När alla var mätta och belåtna gick färden till centrala Uppsala och universitetet. Den skicklige chauffören lyckades hitta en plats att släppa av oss

I den pampiga universitetsaulan väntade nästan hundra frackklädda sångare från den världsberömda kören Orphei drängar, OD, döpt efter en rad i Fredmans epistel nr 14: "Hör i Orphei drängar...." vilken traditionsenligt inledde konserten. Dirigenten Cecilia Dyringer efterträdde 2008 Robert Sundh som i sin tur efterträdde legendariska Eric Eriksson. Vi bjöds på en två timmar lång konsert med ett omväxlande innehåll – både traditionell och modern musik. Bl.a. ett uruppförande i form av ett beställningsverk, "The snowstorm", skrivet av tonsättaren Agneta Sköld.

Naturligtvis fick vi höra ett knippe välkända vårsånger som verkligen värmde denna kalla och blåsiga dag. OD hade också tagit hjälp av en solistduo bestående av Kristine West, en flerfaldigt hyllad flöjtist med rötter i den hälsingska folkmusiken och nyckelharpspelaren Eric Rydvall, också han en stjärna på folkmusikhimlen. Efter långvariga applåder och extranummer ämnade vi bussen som tog oss hem till Eskilstuna. Vi tackade vår chaufför för en mjuk och lugn körning på hans premiärtur med oss.

Text och foto: Birgitta Johansson

Smaka på Fogdön

Onsdagen den 26 juni reste 22 personer från Eskilstuna och 12 personer från Strängnäs för att "smaka på Fogdön". Vid ankomsten till Vårfruberga klosterruin serverades busskaffe och smörgås och sedan fick vi en

guidad visning i ruinen av de kunniga guiderna. Efter visningen gjorde vi ett besök i Kungsbergs gårds gårdsbutik där produkter från gården fanns till försäljning, bland annat kött, gös och lammskinn.

Bussen tog oss vidare för ett besök på Osprey Farm. Även där fick vi en guidad visning. Därefter bjöds vi på en fantastisk lunch med hjortkött, rostad focaccia, potatissallad, pesto på grönkål, hummus på gula ärtor

samt en somrig sallad med grönsaker, delvis från gården, toppad med syrliga bär från busken blåbärstry. Möjlighet fanns att köpa det säsongen erbjöd av växter samt närodlad honung.

Sista anhalten var Bettans Gröna Hörn och Sörmlands musteri, som ligger på den gamla gården Tuna, mitt på Fogdön. Här fick vi veta mer om gården, smaka hennes

egentillverkade äppelmust och många passade på att köpa must och andra, hemgjorda mathantverk.
Text och foto: Gunnar Goblirsch

En annorlunda sommarresa!

Vi var 31 förväntansfulla resenärer som äntrade bussen i Eskilstuna i vått duggregn och såg fram emot en fin båtresa med lunch på Kinda kanal. Vid framkomsten hälsade oss en bekymrad båtbesättning att nattens regn

hade ökat nivå på kanalen, så båten kunde inte åka under bron. En god lunch fick vi men med båten liggande vid kaj. Vad gör vi nu, reser hem igen...?

Tack vare vår Pär, den kunniga chauffören vid Norlings buss, och Barbro, som hemifrån Resekompaniet snabbt ordnade en alternativ fortsättning på dagen, blev det lite av en överraskningsresa. Först en tur till Bergs slussar där en tyskflaggad yacht just var på väg i slussen. Därefter fick Kornettgården, helt plötsligt, ett besök av vår busslast.

Gårdens grundare berättade för oss i bussen på ett underhållande sätt, hur han och hustrun började med

samlingen. Kornettgården är ett nostalgimuseum i två våningar med många, många gamla saker. Välordnat med flera inredda rum, till exempel lanthandel, skomakeri, kamerarum, hattaffär, bröllopsklänningar och mycket mer. Efter en kopp kaffe med hembakade bullar gick resan hem igen. Och Kinda kanal finns ju kvar till en annan sommar...

Text: Anita Lassesson Foto: Gunnar Goblirsch

Medlemsmöten våren 2024

Ny ordförande i Senioruniversitetet vid årsmötet

Senioruniversitetet höll sitt årsmöte den sista januari i Munktellmuséet. Ett 50-tal medlemmar deltog och förutom årsmötesförhandlingar fick deltagarna lyssna till musik av musikgruppen Hervor, äta sopplunch och få information om föreningens kommande verksamhet. Till ny ordförande efter Gunilla Sundqvist, som avsågt sig omval, utsågs Sven Andreasson på ett år. Ny i styrelsen blev även Roland Svensson som efterträder Hans Mossberg, vilken också avsågt sig omval. Övriga styrelseledamöter är: Birgitta Widholm, vice ordförande och sekreterare, Anita Lassesson, kassör, Margot Bandmann, Gunnar Goblirsch, Birgitta Johansson och

Anita Norberg. Till adjungerande ledamöter föreslog valberedningen Wenche Willumsen och Åsa Strandberg. Revisorerna Sven Carlsson och Jan Edenmo omvaldes och till ny revisorssuppleant utsågs Eva Hesse Sundin.

Valberedningen består av Kerstin Asp, Bo Aldurén och Kristina Eder som efterträder Brigitte Westfeldt. Förslaget att höja medlemsavgiften med 25 kr till 200 kr per år godkändes.

Mötesordföranden Gunnar Goblirsch redogjorde för den kommande verksamheten och Linda Kaipainen från Resekompaniet informerade om vårens olika resor.

Till ny ordförande på ett år valdes Sven Andreasson.

Avgående ordföranden Gunilla Sundqvist, t v, avtackades med blommor liksom styrelseledamoten Hans Mossberg, som avsågt sig omval. Brigitte Westfeldt, t h, som ingått i valberedningen, avtackades också med en blomsterbukett.

Ett 50-tal medlemmar hade kommit till årsmötet i Munktellmuséet.

Text: Anita Norberg Foton: Gunnar Goblirsch

Första medlemsmötet lockade rekordpublik

Inför rekordstor publik på närmare 180 personer berättade historikern och författaren **Henrik Berggren** om tiden i Sverige under andra världskriget utifrån trilogin han skrivit om "Landet utanför". Med hjälp av material från dagstidningar, dagböcker, brev och annan information har han beskrivit vardagslivet i Sverige åren 1939-1945 och gav en resumé av detta vid medlemsmötet på Royal 21 februari. Till en början uppfattades varken kriget eller nazismen som så hotfullt bland allmänheten, men när Norge och Danmark ockuperades och förintelseslägren och deportationen av judar från Norge blev känt gick en chockvåg genom befolkningen och inställningen till nazi-Tyskland svängde. När så den tyska krigslyckan vände med slaget vid Stalingrad 1943 höjdes allt fler röster för att Sverige skulle uppträda tuffare mot Tyskland och upphöra med sin eftergifts-politik, i vilken bl a transiteringarna och exporten av malm och kullager ingick. Henrik Berggren nämnde även andra effekter som kriget hade på befolkningen, som att romanserna ökade men även skilsmässorna, barnafödandet gick upp, homosexualitet avkriminaliserades etc

Författaren och historikern Henrik Berggren medverkade vid vårterminens första medlemsmöte med ett uppskattat föredrag om "Landet utanför", baserat på hans trilogi om andra världskriget.

Text: Anita Norberg Foto: Gunnar Goblirsch

Den 7 maj när nyheten kom att kriget var slut spreds karnevalsstämning även i Sverige. Men vad hade Sverige bidragit med för att fira? frågade Henrik Berggren och citerade diplomaten Gunnar Hägglöf som lär ha sagt: Inte var det på grund av vår utrikespolitik vi

klarat oss undan kriget utan snarare för att vi hade tur. Ett mycket uppskattat föredrag, som fick många och långa applåder av den stora publiken varav många hade "kriget att tacka" för att de satt i salongen.

Personligt porträtt av "Melodiernas mästarinna"

I ord, ton och bild gav journalisten och författaren **Ingela Hofsten** ett mycket personligt porträtt av Sveriges första kvinnliga schlagerkompositör Kai Gullmar inför 110 deltagare på medlemsmötet den 6 mars. Född och uppväxt i Sundsvall och döpt till Gurli Marie med efternamnet Bergström gjorde hon debut redan som 12-åring och kom tidigt med i Oscar Knausts revysällskap i hemstaden. Efter kontorsutbildning i London och smak

på världsstadens nöjesliv återvände hon till Sverige och Stockholm där hon fick jobb i en skivbutik. Där fanns en högtalare ut mot gatan och ibland roade sig Gurli med att sjunga och upptäcktes på så sätt av orkesterchefen på skivbolaget Husbondens Röst Nils Grevillius. Det blev startskottet för hennes karriär som schlagerkompositör, sångerska och skådespelare med artistnamnet Kai Gullmar.

Hennes första skiva "Tuta och kör" skulle följas av fler men främst är hon känd för att ha skrivit musik och texter till andra artister. Den stora framgången kom med Ancora bar 1933. Andra kända schlagers, signerade Kai Gullmar, är "Jag har en liten melodi", "Swing it magistern" som gjorde succé med Alice Babs, och "Med dej i mina armar". På 1940-talet hade Kai Gullmar, känd för att vara både okonventionell, kaxig och orädd, blivit ett stort namn i musikbranschen, både för sina låttexter, framträdanden i folkparkerna och i revysammanhang. Hon umgicks i dåtidens artist-kretsar med kändisar som Karl Gerhard, Hasse Ekman Sven-Olof Sandberg och många fler. Kai Gullmar var modeintresserad, klädde sig gärna manligt, alltid med en nejlika i knapphålet på kavajen, klackring och herrhattar och var öppen med sin homosexualitet, ovanligt för den tiden. Hennes sista stora kärlek, balettdansösen Rita Rosenberg, blev också hennes vårdare och sköterska när Kai Gullmar drog sig tillbaka efter sista framträdandet 1964. Resten av sitt liv tillbringade hon hemma i avskildhet med telefonen och cigaretterna. Hon dog 1982, 76 år gammal, och står idag staty i Sundsvall med nejlika och cigarett.

Journalisten och författaren Ingela Hofsten har skrivit en bok om Kai Gullmar och gav i ord, ton och bild ett fint porträtt av denna "Melodiernas mästarinna" vid medlemsmötet på Royal 6 mars.

Text: Anita Norberg Foto: Gunnar Goblirsch

Stort intresse för våra namn

Frågan "Vad heter du?" har du säkert fått många gånger. Men varför du har ett namn kanske du inte funderat över. Om våra namntraditioner, både här hemma och te i världen berättade **Sverker Johansson** på ett mycket inspirerande, tankeväckande och underfundigt sätt vid medlemsmötet den 20 mars. Det här med namn är dock inte så enkelt och undantag från de regler vi är vana vid är många. Att ha ett förnamn först och efternamn sist som vi har förekommer tex inte bland kineser, japaner, ungrare eller vietnameser. Och det är inte ens säkert att man har ett efternamn – så t ex hade varken Jesus, Platon eller Moses några efternamn, konstaterade Sverker Johansson. Han kom även in på hur vi får våra namn, hur namnmodet växlat genom tiderna och hur vi förutom för- och efternamn även kan ha bl a gårdsnamn, bynamn och kastnamn som särskiljer oss från varann. – Av våra namn kan vi även utläsa imperiers uppgång och fall, påpekade Sverker Johansson och presenterade även internationell namnstatistik som han sammanställt för Wikipedia där det vanligaste förnamnet är John och vanligaste efternamnet Li. Annan kuriosa han delade med sig av under sin intressanta föreläsning var att den äldsta person vi vet namnet på är Kushim, att delfiner har egna nammelodier och att Mao Zedongs mellannamn Ze kommer från en dikt som hans släkt hämtade namn ur under inte mindre än 14 generationer. Ett alltigenom spännande och underhållande föredrag av fysikern som

blev lingvist och gett ut flera böcker i språk- och namnfrågor.

Sverker Johansson, som är både fysiker och lingvist, höll ett uppskattat föredrag på temat "Vad heter du?" för över 100 intresserade medlemmar.

Text: Anita Norberg Foto: Gunnar Goblirsch

Klimatet i fokus på välbesökt medlemsmöte

Hon har kallats Sveriges största miljöbov och fått utstå mycket kritik för sina reportage om klimatkrisen i världen – SVT:s klimatkorrespondent **Erika Bjerström**. Vid medlemsmötet 3 april medverkade hon med en mycket uppskattad föreläsning om "Klimatkrisen i Sverige och världen och varför det inte är kört" inför cirka 120 engagerade medlemmar.

– Vi befinner oss i klimatkrisens "Ground Zero" med en smältande Grönlandsis, svåra översvämningar, extremtorka och politisk oenighet om vilka klimatlagar som ska gälla. Hur våra demokratiska institutioner på kort tid och till stora kostnader ska klara att genomföra den stora klimatombildning som måste till är en ödesfråga, undrade Erika Bjerström.

Från egna reportageresor gav hon talande exempel på hur klimatförändringarna påverkar oss, både här hemma och ute i världen. Vår fjällvärld förändras, skogens bär, blommor och djur får svårt att anpassa sig till ett varmare och blötare klimat och nya smittor och sjukdomar kommer att drabba oss. Utifrån sina många TV-inslag visade hon hur de förödande översvämningarna i Pakistan påverkade befolkningen och hur Maldiverna, som ligger bara 1,8 meter över havet, kommer att bli första land i världen att slukas av havet. Hon visade även goda exempel från bl a Marocko som byggt världens största solcellspark på 3.000 ha varifrån grön el exporteras till bl a Spanien och Storbritannien och från Nederländerna, där miljonprogrammets husfasader klätts in med solpaneler för bli mer energieffektiva. Att klimatkrisen väcker oro och ångest hos befolkningen har Erika Bjerström själv fått erfara genom både hot och hat för sin rapportering.

– Som budbärare, kvinna och representant för public service har jag blivit en måltavla. Men det här är en fråga på systemnivå. Det går att lösa problemen om den politiska viljan finns, menade Erika Bjerström som slutar som SVT:s klimatkorrespondent till sommaren.

Även Eskilstuna har sina klimatproblem med 21 riskområden längs Eskilstunaån som det dock talas lite om på grund av påverkan på markpriserna, konstaterade Erika Bjerström när hon föreläste om klimatkrisen vid medlemsmötet på Royal inför en begejstrad publik.

Text: Anita Norberg Foton: Gunnar Goblirsch

Storpublik lyssnade till föredrag om Rysslands överfall mot Ukraina

Han kan sitt Ryssland – **Malcolm Dixelius** – efter 55 år i det väldiga landet i öster, där han bott och verkat som Rysslandskorrespondent för Sveriges Radio och Sveriges Television. Men att ett krig, som det nu pågående i Ukraina, skulle kunna inträffa efter Sovjetunionens fall var inget han trodde när han bevakade vinter-OS i Sotji 2014.

– Bara tre veckor senare var ockupationen av Krim ett faktum, konstaterade han inför närmare 150 seniorer som kommit för att lyssna på Sveriges mest erfarna Rysslandskännare och hans föredrag om "Rysslands överfall på Ukraina och om sorgen över ett omöjligt krig".

– Putins tanke var att inta hela Ukraina. Men han överskattade sin egen styrka. Han insåg inte Ukrainas flexibla och listiga försvar, Zelenskyjs mod, proffsiga framträdande och förmåga att omge sig med skickliga medarbetare. Vad Putin inte heller räknat med var USA:s och EU:s uppbackning.

Trots att kriget pågått i två år har inte särskilt mycket hänt, sett till hur kartan ändrats. Men vad kommer att hända i framtiden? Att Krim blir avgörande för utgången som symbol för Rysslands storhet och genom det

geografiska läget som ger Ryssland kontroll över Svarta havet, trodde Malcolm Dixelius.

För att få Ukraina till förhandlingsbordet krävs en annan motpart än Putin.

– Ett alternativ är att Ryssland tappar orken, militärt och politiskt eller att Putin avgår. Ett annat alternativ är att västvärlden tappar orken, ekonomiskt, militärt och politiskt.

Andra omvärldsfaktorer som också kan påverka utgången är om Ursula von der Leyen blir omvald och fortsätter verka för att hålla ihop och utvidga EU, vad som händer när NATO får ny generalsekreterare och hur en ny president i USA kommer att agera? Turkiets roll med en tre gånger så stor flotta som Ryssland och som behärskar inloppet till Svarta havet kan inte heller förbises.

– Det enda vi med säkerhet vet är att inget blir som det varit förut, avslutade Malcolm Dixelius som fick långa och varma applåder av den stora lyssnarskaran.

Malcolm Dixelius arbetar numer som dokumentärfilmare och har varit med och startat ett nätverk för dokumentärfilmare i Ukraina, Belarus, Moldavien, Georgien, Armenien m fl länder för att föra ut filmer på den internationella marknaden. Han har även skrivit böcker och hade med sig sin senaste med titeln "Den förryskade svenskens beklännelser". Medhjälpare vid försäljningen var Eva-Lena Lönnqvist.

Text: Anita Norberg Foto: Gunnar Goblirsch

150 seniorer hade kommit för att lyssna på Malcolm Dixelius

”Den författande försvarsadvokaten” väckte engagemang vid sista vårmötet

Hur det är att försvara grovt kriminella men också att skriva deckare berättade advokaten och författaren **Johan Eriksson** utifrån egna erfarenheter vid vårterminens sista medlemsmöte.

Det blev en intressant och engagerande livshistoria som de drygt 80 medlemmarna fick lyssna till. Få hade väl trott att den livlige, ordblinde och skoltrötte Johan, som när andra elever satt stilla och läste franska fick baka bullar med hemkunskapsfröken, skulle bli en av landets främsta brottnålsadvokater.

Efter jobb i en skobutik – knappast någon livsdröm – sökte Johan till juristutbildningen på universitetet och kom in som reserv. Efter utbildningen, som var avklarad på tre och ett halvt år, väntade första jobbet på en advokatbyrå. Nu – 30 år senare – är han en väletablerad brottnålsadvokat och har deltagit i många uppmärksammade rättsfall, bl a som försvarare åt Rakhmat Akilov som begick terrordådet på Drottninggatan i Stockholm 2017.

- Jag försvarar inte brotten och avskyr kriminalitet och droger. Det är personen bakom, att de ska få den rättssäkerhet de förtjänar, förklarade Johan Eriksson. Förutom att vara advokat skriver han deckare. Inspirationskälla är författarparet Sjöwall-Wahlöö men även hans mamma som uppmuntrade sonen att redan i unga år läsa, läsa och åter läsa – och skriva.

Tre böcker har det blivit och det har gått så bra att han nominerades till årets bästa debut av Svenska Deckarakademin för sin bok "I rättvisans tjänst". I fjol kom "Tjuv och polis" och nu skriver han på fortsättningen som fått titeln "Monopol".

Mina böcker handlar inte om mordfall. De beskriver samhället som det är; hur någon kan gå så långt som att bli mördare, hur etiska övertramp, även i min egen yrkeskår, kan ske och dess konsekvenser, berättade Johan Eriksson som är mycket oroad över samhällsutvecklingen och den gängkriminalitet som går allt längre ned i åldrarna.

- Det funkar inte med strängare straff, som politikerna vill. Sociala åtgärder krävs om barn inte ska dras in i gängens alltmer maffialiknande strukturer. Risken är stor att vi får ett parallellsamhälle där vi lever olika liv. Vi behöver goda förebilder och att få de unga att läsa. Vi måste ta tillbaka samhället, avslutade Johan Eriksson inför en andäktigt lyssnande skara seniorer som fortsatte diskussionerna vid den efterföljande kaffestunden.
Text: Anita Norberg Foto: Gunnar Goblirsch

Intressanta utflyktsmål för vårens avslutningsresa

I det mest strålande väder och skir försommargrönka begav sig ett 70-tal medlemmar i Senioruniversitetet ut på en resa mot okänt mål – en traditionell avslutning på vårterminens verksamhet. Första stopp var Hälleforsnäs där resenärerna bjöds på busskaffe med smörgås för att därefter besöka Gjuterimuséet och få en inblick i Hälleforsnäs industrihistoria med järnbruket som kom till

redan i på mitten av 1600-talet och gav arbete åt en stor del av traktens befolkning. Gjuteriet var på sin tid var det största i norra Europa och sysselsatte omkring 1000 anställda på 1960-talet innan det gick i graven 1997. Efter rundvandring i muséet serverades en mycket god lunch i Bruksrestaurangen med jordärtskockssoppa, Wallenbergare samt kaffe och kaka.

Gjuterimuséet i Hälleforsnäs var första stopp för vårens resa mot okänt mål. Foto: Gunnar Goblirsch

Resans kulinariska höjdpunkt var lunchen på Bruksrestaurangen i Hälleforsnäs, där det serverades Wallenbergare med potatismos och övriga tillbehör som hör till. Foto: Anita Norberg

Därefter fortsatte resan till nästa stopp som visade sig vara Fogelstad i Julita där Kvinnliga Medborgarskolan verkade under åren 1925-1954. Här väntade en guidad rundvandring i skolbyggnaden och i gamla mejeriet, där en inressant utställning gjorts i ordning. Här fick deltagarna en fullödlig information om den verksamhet som här bedrevs av några av landets mest färgstarka och namnkunniga kvinnor. Medborgarskolan startades av ägaren till Fogelstads säteri Elisabeth Tamm i samarbete med riksdagsledamoten Kerstin Hesselgren, pedagogen och rektorn Honorine Hermelin, läkaren Ada Nilsson och författaren Elin Wägner. Till Fogelstad kom kvinnor i olika åldrar och från alla samhällsklasser för att genom föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyte få kunskaper för att kunna delta i framtidens samhällsarbete. Handens, hjärnans och hjärtats arbete stod i centrum för pedagogiken och under 30 års tid utbildades inte mindre än 2000 kvinnor på Fogelstad. I dag drivs verksamheten av kulturföreningen Fogelstad och syftet är att synliggöra svensk kvinnohistoria genom kurser, föreläsningar, skrivarhelger m m. Ett mycket intressant mål för resan, tyckte besökarna innan de klev ombord på bussarna för återfärd till Eskilstuna efter en mycket givande dag.

Text: Anita Norberg

Ett mycket intressant och givande stopp gjordes vid Fogelstad där Kvinnliga medborgarskolan bedrev verksamhet åren 1925-1954. Foto: Gunnar Goblirsch

Intresserade deltagare fick lyssna till uppkomsten av Kvinnliga Medborgarskolan och den verksamhet som bedrevs för kvinnor i alla åldrar och samhällsklasser. Foto: Gunnar Goblirsch

Föreläsningsserier våren 2024

Min Musik den 27 februari – Annika Hansander

Annika Hansander, musiker i Stenkvista-Årila församling, samlade en stor skara medlemmar, som fick lyssna på en salig blandning av musik från Bach till gospel och tillbaka. Annika berättar så här om sig själv: "Jag har vuxit upp i en musikersläkt, vilket har präglat mig mycket. Musiken har en stor och viktig del i mitt liv, det är ett sätt att andas. Jag har arbetat som kyrkomusiker i 25 år, och brinner för att beröra människor med musiken."

Bland de artister vi fick lyssna på fanns Carola, Itzhak Perlman, ABBA, Helen Sjöholm och Iggesundsgänget. Vi fick även delta i allsång med "Idas sommarvisa" av Georg Riedel.

Text och foton: Gunnar Goblirsch

Min Musik den 12 mars – Monica Dahlström-Lannes

Så här beskrev **Monica Dahlström-Lannes** sin medverkan i föreläsningsserien "Min musik".

"Min musik är Kling och Klang. Säg det i toner, säg det i år. Här är polisen som mitt i gatan står...".

Med tjugo melodier, allt ifrån "Han har öppnat pärlporten", "Let's twist again", "Pie Jesu" till "Sofia dansar go-go" fick medlemmarna njuta av en mycket välorganiserad, omfattande och oväntad blandning av musik.

Text och foto: Gunnar Goblirsch

Min Musik den 26 mars – Roger Pedersen

Rogers musikaliska resa började tidigt i ungdomen och pågår fortfarande. Tisdag 26 mars var det den välkände fotografen och tidigare bibliotekarien **Roger Pedersen** som presenterade sin musik. Han har spelat musik som amatör, både improvisationsmusik i olika band och svensk folkmusik. Vi fick lyssna till en stor

variation av musikstilar som pop, jazz, visor, körmusik, folkmusik, klassisk musik samt musik från olika länder, allt från Stravinskij, Bach och Händel till Monica Zetterlund, Jimi Hendrix och Torsson.

Text och foto: Gunnar Goblirsch

Min Musik den 9 april – Lutte Berg

Vid vårens sista föreläsning i serien "Min musik" den 9 april medverkade jazz-fusion gitarristen **Lutte Berg**, med en fascinerande berättelse i toner, ord och bild om sin musikaliska resa från skoltiden, fram till idag. Lutte har världsmusiken som stor inspirationskälla och har medverkat i ca 50 cd-inspelningar varav 7 skivor i eget namn. New York, Hongkong, Damaskus, Aleppo, Algeries, San Remo, Umbria Jazz, Roccella Ionica Jazz Festival är ett urval av ställen där Lutte Berg har spelat som turnerande musiker. För oss i Eskilstuna är

han kanske mest känd som skaparen av "FlenVärldsOrkester", som har rönt stort intresse världen över.

Cirka 80 medlemmar har deltagit och gett mycket positiv återkoppling till gästerna och den musik som presenterats. Programvärdarna Birgitta och Gunnar lovade att uppfylla deltagarnas önskemål om en fortsättning till hösten

Text och foto: Gunnar Goblirsch

Vårens "Krishärddar i världen"

Vårens föreläsningsserie "Krishärddar i världen" har avslutats. Som tidigare år har vår sakkunnige och efterfrågade föreläsare **Stig Wahlström**, Västerås, medverkat. Han har i ord och bild belyst många av de krishärddar som pågår runt omkring i världen och det allt hotfullare säkerhetspolitiska läget. Utvecklingen i Arktis, där både Ryssland och Kina har stora intressen, har beskrivits liksom kriget i Ukraina, kriget mellan Israel och Hamas men även viktiga händelser på den afrikanska kontinenten, där Kina blir en allt mer framträdande aktör.

Andra aktuella händelser som avhandlats är Sveriges inträde i Nato och utvecklingen av det svenska försvaret som en följd av detta. En genomgång av de nordiska ländernas regeringar och politiska partier liksom de många val, bl a i Ryssland, USA, Tyskland, Finland och till EU som sker detta supervalår, har också tagits upp vid de fyra träffarna som ägt rum i Studieförbundet lokaler. Den populära föreläsningsserien har lockat runt 90 deltagare, varav många troget återkommit termin efter termin.

Många av ESU:s medlemmar har deltagit i föreläsningsserien "Krishärddar i världen" med Stig Wahlström som föreläsare. Text och foto: Anita Norberg

Konst- och kulturhistoria – Hans Lundén

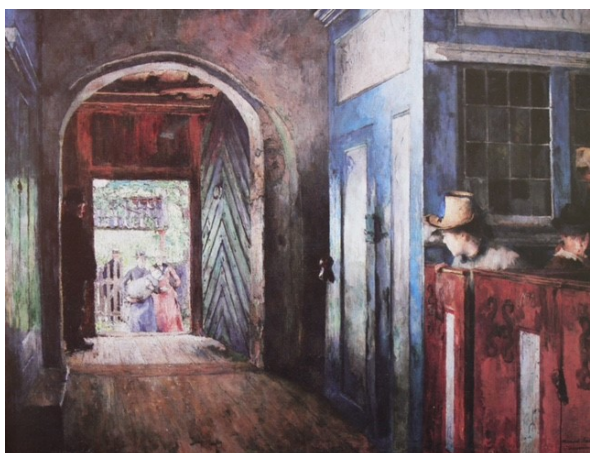
Vår föreläsningsserie "Konst- och kulturhistoria" fortsatte under våren med fyra nya träffar, där vår

föreläsare **Hans Lundén** berättade om "två konstnärinnor, två konstnärer och två kyrkor".

Tisdag 5 mars – Harriet och Lotte

Harriet Backer (1845-1932) har länge som norsk konstnärinna stått i skuggan av den världsberömda Edvard Munch. När hon i höstas hade en utställning i Nasjonalgalleriet i Oslo beskrevs hennes bilder som "hvert atom er farge". Hon skildrade interiörer från norska hem och kyrkor. Hennes mest berömda målning är Barsedåp i Tanum Kirke. Den och många andra av hennes målningar visas i vår för första gången i Sverige på Nationalmuseum i Stockholm.

Lotte Laserstein (1898-1993) var en tysk, judisk konstnärinna verksam i Berlin. 1937 flyr hon till Sverige och bosätter sig i Kalmar. 1987 upptäckts hon i London som en av vår tids främsta konstnärer i "den nya saktligheten" och Neue Nationalgalerie i Berlin köper hennes "Abend über Potsdam" för 5 miljoner kr. På Moderna Museet i Stockholm pågår den stora utställningen med hennes konst.

Tisdag 19 mars – Ernst Josephson, konstnär, poet och drömmare

Ernst Josephson (1852-1906) är kanske vår främste svenske konstnär. Hans mest berömda tavla "Strömkarlen" vägrade Nationalmuseum att visa. Prins Eugen lät då fästa den på väggen på Valdemarsudde så att den aldrig skulle kunna avlägsnas. Under sin vistelse på Ile De Bréhat i Bretagne drabbas Josephson av sinnessjukdom och de konstverk han gör under sjukdomen har inspirerat många konstnärer t ex Picasso.

Tisdag 16 april – Uppståndelse i Cookham

Stanley Spencer (1891-1950) var en engelsk konstnär som levde nästan hela sitt liv i den lilla staden Cookham. Den befolkade han i sin konst med gestalter från Bibeln. Jesus gör sitt intåg i staden och de döda reser sig från sina gravar på kyrkogården. En kontroversiell och numera älskad konstnär fick vi här möta.

Tisdag 23 april – Coventry Cathedral och Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche

Under andra världskriget bombades den engelska katedralen i Coventry och den tyska kyrkan Gedächtnis-kirche i Berlin sönder och samman. De byggdes upp efter kriget till moderna kyrkor, inte alltid till konservativa omdömens belåtenhet. Nu står de båda kyrkorna, fyllda med konst, som symboler för hopp och tro i en tid av oro.

Studiebesök våren 2024

Uppskattad träning hos Friskis & Svettis

Till studiebesöket hos Friskis & Svettis på Sveaplan hade 13 deltagare dykt upp måndagen den 19 februari för att kostnadsfritt få chansen att prova på ett av passen i Seniorklubben. Det blev ett nyttigt och härligt 55-minuterspass på temat "Stol & styrka", som leddes av värdar från Friskis & Svettis, där kroppen fick sig en genomkörare anpassad efter vars och ens förmåga. Belåtna deltagare informerades sedan om Seniorklubbens verksamhet, där inte minst den sociala gemenskapen betonades. En rundvandring i lokalerna avslutade studiebesöket.

*Margaretha och Carl Göran Bergman tog tillfället i akt att prova på ett gratispass vid studiebesöket hos Friskis & Svettis. I röda t-shirts ses ledarna Karin Lundborg och Eva-Lena Åkerman.
Text och foto: Anita Norberg*

Ytterligare två studiebesök har ägt rum i Svista

Vid två tillfällen i höstas gjorde Senioruniversitetet studiebesök hos Eskilstuna Stadsmuseums föremålssamlingar i Svista. Intresset var så stort att ytterligare två studiebesök har genomförts den 8:e respektive 15 april vilka samlade ett 30-tal deltagare. I den stora byggnaden förvaras omkring 70.000 föremål: verktyg, textilier, möbler, maskiner och mycket annat med anknytning till Eskilstuna. Det blev två nostalgiska och givande rundvandringar på närmare två timmar vilka leddes av antikvarie Susanne Granlund och hennes kollega som berättade om de gamla föremålen och deras användningsområden. Intresset var stort bland de engagerade deltagarna som också hade många frågor. För den som vill botanisera mera bland föremålen är det bara att gå in på länken <https://eskilskallan.eskilstuna.se/> där delar av samlingarna finns tillgängliga.

Föremål både högt och lågt finns att beskåda hos Stadsmuséets stora föremålssamlingar i Svista där antikvarie Susanne Granlund tillsammans med sin kollega visat samlingarna för ett 30-tal intresserade seniorer nu i vår.

Text och foto: Anita Norberg

Filmstudio våren 2024

ESU Dagfilmstudio har visat följande sex filmer under våren 2024. De visades på Biostaden, Kungsgatan 66. Avgiften för alla filmerna var 350 kr. Samtliga filmer fick höga poäng av publiken.

Onsdag 14 februari – "Nobody has to know"

Poäng 4,0

Onsdag 28 februari – "Minnas Paris"

Poäng 4,3

Onsdag 13 mars – "Ellos Eatnu – Låt älven leva"

Poäng 3,9

Onsdag 27 mars – "De ostyriga"

Poäng 4,5

Onsdag 10 april – "Harold Frys oväntade vandring"

Poäng 4,0

Onsdag 24 april – "Madeleine och taxichauffören"

Poäng 4,6

Filmgruppen, som består av Gunilla Atapattu, Siv Eidelöf, Lennart Cederberg, Kerstin Henriksson, Britta Karlsson samt Margot Bandmann, hälsar alla varmt välkomna till höstens föreställningar. Ett tips till er som inte ännu är med i Eskilstuna SeniorUniversitet är att bli medlemmar och få tillgång till ett ännu större kulturutbud.

Studiecirklar våren 2024

Följande studiecirklar har genomförts under våren 2024:

Vinets kultur och historia, 4 gånger

Ledare: Sven Janeheden

14 deltagare

Italienska – L'italiano 2, 10 gånger

Ledare: Inger Björkblom

10 deltagare

Samtal om litteratur, 4 gånger

Ledare: Magnus Jansson

9 deltagare